

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.14.0043.N

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, openbare instelling, met zetel te 1060 Sint-Gillis, Victor Hortaplein 11,

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Antoine De Bruyn, advocaat bij het Hof van Cassatie,

tegen

AMCEDIE vzw, met zetel te 3590 Diepenbeek, Weidestraat 19, die keuze van woonplaats gedaan heeft bij gerechtsdeurwaarder Stefaan Van Meerbeek, met kantoor te 1800 Vilvoorde, Etienne Blondieaustraat 27/0/1,

verweerster.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Antwerpen, afdeling Hasselt, van 8 januari 2014.

Raadsheer Koen Mestdagh heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Tweede onderdeel

1. Krachtens artikel 2, § 1, 1°, RSZ-wet kan de Koning, bij in Ministerraad overlegd besluit en na het advies van de Nationale Arbeidsraad te hebben ingewonnen, de toepassing van deze wet uitbreiden tot “*de personen die (...), een arbeid verrichten in gelijkaardige voorwaarden als die van een arbeidsovereenkomst*” en alsdan de persoon aanwijzen “*die als werkgever wordt beschouwd*”.

In uitvoering van deze bepaling heeft de Koning in artikel 3, 5°*bis*, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet de toepassing van de RSZ-wet verruimd tot “*de personen die vervoer van personen verrichten dat hun wordt toevertrouwd door een onderneming, door middel van voertuigen waarvan zij geen eigenaar zijn of waarvan de aankoop gefinancierd of de financiering gewaarborgd wordt door de ondernemer, of aan wie een onderneming diensten verleent in verband met het hun opgedragen vervoer, alsmede tot die ondernemers*”.

2. Onderneming in de zin van artikel 3, 5°*bis*, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet is elke entiteit die erop gericht is, al dan niet met winstoogmerk, met behulp van personen en materiële of immateriële middelen, goederen of diensten te leveren. Ondernemer in de zin van deze bepaling is de natuurlijke of rechtspersoon die de onderneming exploiteert.

3. Het arrest stelt vast dat de verweerster een erkende ambulancedienst is die met behulp van ambulanciers ziekenvervoer verricht in het kader van dringende medische hulpverlening. Het stelt verder vast dat zij haar diensten aan de zieken-

huizen factureert, maar daarbij gebonden is aan tarieven die door de overheid zijn opgelegd.

4. Het arrest oordeelt dat de verweerster niet als een ondernemer of onderneming kan worden beschouwd zoals bedoeld in artikel 3, 5^obis, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet op grond dat de activiteit die de verweerster ontplooit niet als een economische activiteit kan worden beschouwd, omdat de diensten die zij levert op een door de overheid getarifeerde wijze worden vergoed en zij derhalve niet bij machte is vrijelijk een prijs te zetten die haar zou toelaten het financiële risico, eigen aan die activiteit, te dekken.

Het arrest dat aldus op grond van niet ter zake dienende criteria oordeelt dat de door de verweerster uitgebatede ambulancedienst niet als een onderneming kan worden aangezien, verantwoordt zijn beslissing dat de eiser zich ten onrechte op artikel 3, 5^obis, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet beroept niet naar recht.

Het onderdeel is gegrond.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over.

Verwijst de zaak naar het arbeidshof te Gent.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit afdelingsvoorzitter Eric Dirix, als voorzitter, afdelingsvoorzitter Alain Smetryns en de raadsheren Koen Mestdagh, Mireille Delange en Antoine Lievens, en in openbare terechtzitting van 25 januari 2016 uitgesproken door afdelingsvoorzitter Eric Dirix, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Vanessa Van de Sijpe.

V. Van de Sijpe

A. Lievens

M. Delange

K. Mestdagh

A. Smetryns

E. Dirix

VOORZIENING TOT CASSATIE

VOOR: de **RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID**,
openbare instelling, opgericht bij besluitwet
5 van 28 december 1944, met zetel te 1060 Brus-
sel, Victor Hortaplein, 11,

bijgestaan en vertegenwoordigd door Meester
Antoine DE BRUYN, advocaat bij het Hof van
Cassatie, kantoor houdende te 1000 Brussel,
10 Dalstraat, 67, waar keuze van woonplaats
wordt gedaan,

eiser tot cassatie,

15 **TEGEN** : de vzw **AMCEDIE**, met zetel gevestigd te 3590
Diepenbeek, Weidestraat 19, met ondernemings-
nummer 0469.121.001, die keuze van woonst
doet bij gerechtsdeurwaarder Tom VAN HOVE, plaats-
vervangend gerechtsdeurwaarder in vervanging
20 van Stefaan VAN MEERBEEK, gerechtsdeurwaar-
der, met kantoor te 1800 Vilvoorde, Etienne
Blondieaustraart, 27/0/1,

verweerster in cassatie,

25

* * *

Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter,
de Dames en Heren Raadsheren, leden van het Hof van
Cassatie,

30

* * *

Hooggeachte Dames en Heren,

35 Eiser heeft de eer het arrest aan Uw toezicht
te onderwerpen dat op 8 januari 2014 op tegenspraak
werd gewezen door de negende kamer van het Arbeidshof
te Antwerpen, afdeling Hasselt (A.R. 2012/AH/117).

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

40

Verweerster werd op 1 augustus 1999 opgericht met
als doel onder meer de uitbating te verzekeren van am-
bulancevervoer in de meest ruime zin. Het ziekenvervoer
werd uitgevoerd door vrijwilligers.

45

Eiser startte een onderzoek naar de vrijwilligers
van verweerster dat uitmondde in een ambtshalve in-
schrijving van verweerster en een ambtshalve aangifte
van de prestaties en lonen van de vrijwilligers op
50 grond van artikel 3,5°bis Uitvoeringsbesluit RSZ-wet.

Bij dagvaarding van 12 maart 2009 vorderde eiser,
voor de Arbeidsrechtbank te Hasselt, de betaling van
verweerster van een bedrag van 290.398,74 EUR, meer de
55 intresten.

Bij vonnis van 6 december 2011 verklaarde de Ar-
beidsrechtbank te Hasselt de vordering van eiser ge-
deeltelijk gegrond; de debatten werden heropend tenein-
60 de eiser toe te laten een standpunt in te nemen over de
toepassing van de Wet van 3 juli 2005 betreffende de
rechten van de vrijwilligers.

Met een verzoekschrift, neergelegd op 26 maart 2012
65 ter griffie van het Arbeidshof te Antwerpen, tekende
eiser hoger beroep aan tegen dat vonnis.

Het bestreden arrest van 8 januari 2014 van het Ar-
beidshof te Antwerpen vernietigt het vonnis van de ar-
70 beidsrechtbank en verklaart de vordering van eiser on-
gegrond.

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

75

Geschonden wetsbepalingen:

- de artikelen 1, §1, en 2, §1, 1° van de Wet van 27
juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28
december 1944 betreffende de maatschappelijke zeker-
80 heid der arbeiders (RSZ-wet);
- de artikelen 1, §1 en 2, §1, eerste lid, 1° van de
Wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen

van de sociale zekerheid voor werknemers (Algemene beginselenwet sociale zekerheid);

- 85 - de artikelen 2 en 3 van de Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten (Arbeidsovereenkomstenwet)
- artikel 3, 5°bis, van het Koninklijk Besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (Uitvoeringsbesluit RSZ-wet);
- 90

Aangevochten beslissing:

95

Het bestreden arrest vernietigt het vonnis van de eerste rechter en verklaart de vordering van eiser ongegrond.

100 Het bestreden arrest oordeelt dat ten aanzien van verweerster geen toepassing kan worden gemaakt van artikel 3,5°bis Uitvoeringsbesluit RSZ-wet omdat verweerster geen onderneming of ondernemer is in de zin van voormeld artikel:

105 « *Het hof oordeelt dat er niet is voldaan aan de toepassingsvoorwaarden van dit artikel omdat de (verweerster) geen onderneming of ondernemer in de zin van dit artikel is.*

« ...

110 « *De wetshistoriek van de artikelen 3,5° en 3,5° bis van het uitvoeringsbesluit doet de vraag rijzen of deze uitbreidingsbepaling wel werd bedoeld om ook vervoerders van personen, zoals ambulanciers, die voor erkende ambulancediensten, die de rechtsvorm van een vzw hebben aangenomen, te onderwerpen.*

115

« *Deze twijfel wordt ondersteund door het gebruik van de begrippen 'ondernemer' en 'onderneming'.*

120 « *Het is zeker zo dat in de rechtspraak en de rechtsleer omzeggens geen aandacht aan de juridische implicaties van het gebruik van deze begrippen, wordt besteed.*

125 « *Dat deze begrippen door de Koning niet nader zijn gedefinieerd, is geen reden om daaraan geen betekenis en geen belang te hechten. Het komt precies aan de rechter toe om deze begrippen te interpreteren en in elk concreet geval toe te passen. Volgens het Hof van Cassatie moet daarbij als uitgangspunt gelden dat een begrip dat niet wettelijk wordt gedefinieerd, in zijn gebruikelijke betekenis moet worden begrepen. (Cass., 27 april 1999, Arr.,*

130

135 Cass., 1999, 568 - Cass., 30 maart 2012, Pas.,
2012, 726).

« In de rechtsleer wijst men er op dat aan de begrip-
pen 'ondernemer' en 'onderneming' doorheen het
recht - naargelang de context - verschillende bete-
140 kenissen worden toegekend. Zo wordt het begrip
'ondernemer' door de wetgever soms gebruikt als sy-
noniem voor 'ondernemingshoofd' en soms als syno-
niem voor 'zelfstandige'. In dit laatste geval
leidt dit tot de conclusie dat enkel een natuurlij-
145 ke persoon een ondernemer kan zijn (K. NEVENS, De
arbeidsrelatie, de zelfstandige en de ondernemer,
Brugge, Die Keure, 2011, 528-533).

« De 'onderneming' wordt naargelang de context dan
150 weer als een organisatie opgevat, een activiteit of
een arbeidsgemeenschap (technische bedrijfseenheid)
(K. NEVENS, ibidem, 533-544). In ons land wordt er
doorgaans teruggekoppeld naar de definitie van Wal-
ter VAN GERVEN, die de nadruk op het element 'orga-
155 nisatie' legt. Deze auteur omschrijft de onderne-
ming meer bepaald als: 'Een zelfstandige en duur-
zaam georganiseerde groep van mensen die met behulp
van materiële en immateriële middelen goederen of
diensten produceren of distribueren tegen betaling
160 door de afnemers van die goederen of diensten, van
een vergoeding welke ertoe strekt en erop berekend
is om evenveel en bij voorkeur meer inkomsten op te
leveren dan er uitgaven nodig zijn voor de werking
van de organisatie'. (W. VAN GERVEN, Handels-en
165 economisch recht, in Beginselen van Belgisch Pri-
vaatrecht, Antwerpen, Standaard, 1975, 28).

« Hieraan kan nog worden toegevoegd dat het begrip
'onderneming' in het economisch recht doorgaans
170 wordt gebruikt om de natuurlijke of rechtspersoon
die zich daarachter verschuilt, met name de onder-
nemer, aan te duiden. (G. SCHRANS, Poging tot om-
schrijving van de onderneming als rechtssubject, RW
1979-1980, 2380). Dit is bijvoorbeeld het geval in
175 artikel 1, 1° van de gecoördineerde Mededingingswet
en in artikel 2, 1° van de Wet Marktpraktijken en
Consumentenbescherming.

« Rekening gehouden met het doel van artikel 3, 5^e bis
180 van het uitvoeringsbesluit RSZ (met name het uit-
breiden van het toepassingsgebied tot welbepaalde
zelfstandigen en hun opdrachtgevers teneinde 'con-
structies' in de transportsector te bestrijden)
moet het begrip 'ondernemer' worden opgevat als het

185 *rechtssubject dat een onderneming voert of nog, als de natuurlijke of rechtspersoon, die voor eigen rekening een onderneming drijft (zie ook Benelux Sociaalrechtelijk Woordenboek, V ondernemer).*

190 « *De andere opvatting, met name dat het begrip ondernemer enkel slaat op een natuurlijke persoon, zou ertoe leiden dat personen die vervoer van personen verrichten voor een rechtspersoon niet aan de socialezekerheidsregeling voor werknemers zouden kunnen worden onderworpen, louter en alleen omwille van de rechtsvorm die hun opdrachtgever heeft aangenomen. Dergelijk onderscheid zou elke objectieve en redelijke rechtvaardiging missen.*

195
200 « *Het begrip 'onderneming' moet dan weer worden opgevat als een economische activiteit, en niet zozeer als een organisatie. In zowat alle rechtsgebieden, zowel het economische recht als het sociale recht, wordt het begrip 'onderneming' immers toch vooral in verband gebracht met het ontplooiën van een economische activiteit (zie voor een overzicht van de wetgeving en rechtspraak in die zin: K. NEVENS, ibidem, 554-555 en de verwijzingen aldaar).*

210 « *Conclusie*

« *Het begrip 'ondernemer' in artikel 3,5^e bis van het uitvoeringsbesluit RSZ is te definiëren als zijnde 'een natuurlijke of een rechtspersoon die een economische activiteit ontplooit'.*

* * *

220 « *Concrete toepassing in deze zaak*

« *In deze zaak staat het vast en wordt door de (verweerster) ook niet betwist dat de vergoeding van 50 euro per shift meer dekte dan louter een vergoeding van de kosten.*

225 « *...*

230 « *Dit gezegd zijnde, rijst de vraag of ter zake aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 3, 5^e bis van het uitvoeringsbesluit RSZ is voldaan en meer bepaald of de (verweerster) als een ondernemer kan worden beschouwd.*

235 « *Dit vergt een analyse van het maatschappelijk doel en de activiteiten van de (verweerster), geplaatst*

in de bijzondere reglementaire context van de dringende geneeskundige hulpverlening. Dit laatste betreft het onmiddellijk verstrekken van aangepaste hulp aan alle personen ten gevolge van een ongeval, een plotse aandoening of een plotse verwikkeling van een ziekte, die een dringende tussenkomst vereist na een oproep via het eenvormig oproepstelsel (dienst 100) waardoor de hulpverlening, het vervoer en de opvang in een aangepaste ziekenhuisdienst wordt verzekerd (Definitie uit artikel 1 van de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening). De (verweerster) is immers een erkende ambulancedienst, die in het kader en in uitvoering van de genoemde wet er mee voor zorgt dat er een dienst van algemeen belang wordt verstrekt, en er ook - op straffe van gevangenisstraffen en geldboetes - toe verplicht is zijn diensten te verlenen (artikelen 5 en 11 van de wet van 8 juli 1964).

« De vraag rijst bijgevolg of het verstrekken van dringende geneeskundige hulpverlening een 'economische activiteit' is, die ertoe leidt dat de (verweerster) als een 'ondernemer' moet worden beschouwd.

« Uit de rechtsaard van de (verweerster), met name het feit dat zij een vzw is, zou het tegendeel kunnen worden afgeleid. Een vzw heeft immers als wettelijke specialiteit het 'niet drijven van nijverheids- of handelszaken' (artikel 1 van de VZW-wet). Daaruit wordt afgeleid dat het aan een vzw verboden is om een activiteit met winstoogmerk te verrichten (D. VAN GERVEN, *Rechtspersonen, in Beginselen van Belgisch Privaatrecht, Mechelen, Kluwer, 2007, 255*). In deze zaak wordt ook niet aangevoerd en wordt evenmin aangetoond dat de hoofdactiviteit van de (verweerster) in de werkelijkheid een nijverheids- of een commerciële activiteit is of zou zijn.

« Daartegen kan worden ingebracht dat het Hof van Cassatie in het kader van het mededingingsrecht al heeft aangegeven dat apothekers, geneesheren en architecten, niettegenstaande het feit dat zij geen handelsactiviteit verrichten en hun maatschappelijke functie, een activiteit uitoefenen die gericht is op de uitwisseling van goederen of diensten. Deze personen streven op duurzame wijze een economisch doel na en zijn dus ondernemingen in de zin van artikel 1 van de Mededingingswet (...).

- 290 « Deze rechtspraak ligt in de lijn van de rechtspraak van het Hof van Justitie, dat in het arrest *Ambulanz Glöckner* (c-475/99 van 25 oktober 2001) het volgende overwoog met betrekking tot door de overheid erkende ambulancediensten, met inbegrip van deze die dringende geneeskundige hulp verstrekken:
- 295 « ' Om te beginnen omvat het begrip onderneming, in de context van het mededingingsrecht, elke eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd (...), en wordt onder economische activiteit verstaan iedere activiteit bestaande in het aanbieden van goederen en diensten op een bepaalde markt (...).
- 300
- 305 « ' In het hoofdgeding verlenen de medische-hulpverleningsorganisaties tegen betaling door de gebruikers diensten op de markt voor vervoer van spoedgevallen en voor ziekenvervoer. Die activiteiten werden en worden niet altijd noodzakelijkerwijs door dergelijke organisaties of door overheidsinstanties verricht. Blijkens de stukken in het dossier verleende *Ambulanz Glöckner* in het verleden zelf beide soorten diensten. Een dergelijke dienstverlening is dus een economische activiteit voor de toepassing van de mededingingsregels van het Verdrag.
- 310
- 315
- 320 « ' De door een bepaalde medische-hulpverleningsorganisatie verrichte diensten kunnen als gevolg van openbaarheidsverplichtingen weliswaar minder concurrerend zijn dan vergelijkbare diensten die worden geleverd door andere ondernemers, die niet door dergelijke verplichtingen gebonden zijn, maar dat is geen beletsel om de betrokken activiteiten als economische activiteiten te beschouwen.
- 325
- 330 « ' Bijgevolg moeten, wat de verlening van diensten voor vervoer van spoedgevallen en voor ziekenvervoer betreft, eenheden als de medische-hulpverleningsorganisaties worden gekwalificeerd als ondernemingen in de zin van de mededingingsregels van het Verdrag.'
- 335 « In zijn conclusie, voorafgaand aan dit arrest, merkte advocaat-generaal JACOBS in het bijzonder op:

- 340 « ' Deze conclusie wordt niet beïnvloed door de
rechtspositie van de medische hulpverleningsorga-
nisaties als verenigingen zonder winstoogmerk en
evenmin door de wijze waarop zij hun activiteiten
financieren of het feit, dat hen taken in het al-
gemeen belang zijn opgedragen.' (Concl., 17 mei
2001, nr.69).
- 345 « In de rechtsleer wordt er echter op gewezen dat er
geen sprake kan zijn van een onderneming wanneer
een entiteit voor de geleverde goederen of diensten
niet in staat is om ene tegenprestatie te bepalen
350 waardoor de onderneming 'break even' kan eindigen.
(M. DENEFF, Economische activiteiten van vzw en
stichting ..., 269-270 met verwijzing naar W. VAN
GERVEN, Ondernemingsrecht deel 1, in Beginselen van
Belgisch Privaatrecht, Antwerpen, Standaard, 1998,
355 74).
- « Deze vereiste komt naar voor in de conclusies van
verschillende advocaten-generaal van het Hof van
Justitie. Zo merkte advocaat-generaal COSMAS in
360 zijn conclusie, voorafgaand aan het arrest C-35/96
(Comm./Italië) en met verwijzing naar het arrest
Poucet & Pistre (C-159/91 en C-160-91) op:
- « ' Concreet gaat het Hof (van Justitie) na, tot welk
365 punt de betrokken eenheid volgens voorschriften
van het bestuur werkt, met name of zij de omvang
van de tegenprestatie die in ruil voor de aan de
gebruikers geleverde diensten wordt verlangd, kan
beïnvloeden, en in zoverre zij een winstoogmerk
370 heeft.'
- « In Poucet & Pistre oordeelde het Hof van Justitie
meer bepaald het volgende:
- 375 « ' De ziekenkassen of de organen die meewerken aan
het beheer van de openbare dienst van de sociale
zekerheid vervullen een taak van zuiver sociale
aard. Hun werkzaamheid berust immers op het be-
ginsel van nationale solidariteit en mist ieder
380 winstoogmerk. De betaalde uitkeringen zijn wet-
telijke uitkeringen die niet afhangen van het be-
drag van de premies.'
- « Het is duidelijk dat met betrekking tot artikel 3,
385 5^e bis van het uitvoeringsbesluit zich een keuze
opdringt tussen formalistische benadering en func-
tionele benadering, zoals in het mededingingsrecht.

- 390 « *Rekening gehouden met het doel dat door de uitbrei-
dingsbepalingen wordt nagestreefd, dringt een func-
tionele benadering zich op. De techniek van het
uitbreiden van de socialezekerheidsregeling voor
werknemers beoogt immers de ontduiking van sociale-
395 zekerheidsbijdragen tegen te gaan of pogingen daar-
toe te verijdelen en stelt daarbij als principe
voorop dat de feitelijke realiteit dient te prime-
ren.*
- 400 « *Wanneer een rechtspersoon louter om formele redenen
niet als een 'ondernemer' zou worden beschouwd, dan
biedt dit de mogelijkheid om aan de betaling van
sociale zekerheidsbijdragen te ontsnappen louter en
alleen door een andere rechtsvorm aan te nemen,
niettegenstaande in werkelijkheid wel een economi-
405 sche activiteit wordt ontplooid. Net zoals dit in
het mededingingsrecht kan leiden tot concurrentie-
vervalsing, kan dit ook dergelijke gevolgen hebben
op het gebied van de inning van sociale zekerheids-
bijdragen.*
- 410 « *Het feit dat de (verweerster) de rechtsvorm van een
vzw heeft, is niet doorslaggevend om aan te nemen
dat zij geen ondernemer zou zijn.*
- 415 « *Wel is het zo dat de activiteit die de (verweer-
ster) ontplooit niet als een economische activiteit
kan worden beschouwd, zodat zij om die reden niet
als een 'ondernemer' kan worden opgevat.*
- 420 « *De diensten die de (verweerster) verplicht moet le-
veren worden op een door de overheid getarifeerde
wijze vergoed. De (verweerster) is derhalve niet
bij machte vrijelijk een prijs te zetten die haar
zou toelaten het financiële risico, eigen aan de
425 activiteit te dekken.*
- 430 « *Het is meer bepaald zo dat artikel 3 ter van de wet
van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskun-
dige hulpverlening bepaalt dat de Koning de nadere
regelen en voorwaarden vaststelt waaronder de rit-
ten van de ambulancediensten worden betaald. Arti-
kel 1 van het koninklijk besluit van 7 april 1995
bepaalt in uitvoering daarvan het volgende:*
- 435 « ...
- « *De conclusie is dan ook dat de (eiser) zich ten on-
rechte beroept op artikel 3, 5e bis van het konink-
lijk besluit van 28 december 1969 tot uitvoering*

440 van de RSZ-wet. Er is immers niet voldaan aan één van de toepassingsvoorwaarden van dit artikel. De (verweerster) kan immers niet als een 'ondernemer' of 'onderneming' worden beschouwd.

445 « Het hof aanvaardt de argumentatie van de (eiser) niet, die er op wijst dat het begrip 'onderneming' een globale term is in de RSZ-wetgeving, die niet tot commerciële ondernemingen mag worden beperkt. Hij verwijst naar de artikelen van het uitvoerings-

450 besluit die betrekking hebben op de maaltijdcheques, de sport- en cultuurcheques en de ecocheques.

« De (eiser) waarschuwt voor een mogelijke discriminatie van werknemers tewerkgesteld in een vzw en werknemers tewerkgesteld in commerciële bedrijven.

455

« Het hof merkt echter op dat in deze zaak geen arbeidsrelatie aan de orde is die op het bestaan van een arbeidsovereenkomst is gebaseerd.

460

« Aan de orde is wel het kunstmatig uitrekken van de RSZ-wetgeving naar categorieën van personen die volgens de normen en voorwaarden van deze wetgeving uit de boot vallen. In die zin is het een uitzonderingssituatie, die strikt moet worden geïnterpreteerd.

465

« De regel van artikel 3, 5^e bis van het uitvoeringsbesluit is niet gemaakt voor de ambulanciers en hun begeleiders van het dringend ziekenvervoer en kan er niet worden op toegepast. Immers indien deze categorie wel onder de toepassing van dit artikel zou ressorteren dan wordt het ziekenvervoer onbetaalbaar, iets wat de overheid precies wou vermijden.

470

475

« De overheid kan niet met de ene hand haar taak in het dringend ziekenvervoer delegeren aan een buitenstaander, weliswaar binnen een eng keurslijf van voorschriften en tarieven om één en ander betaalbaar te houden en met de andere hand RSZ-bijdragen vorderen waarvoor deze buitenstaander geen financiële marge heeft, precies gelet op het opgelegde keurslijf.»

480

485

(arrest, p.6 - 16).

490

Grievens:

495 **1./** De RSZ-wet is overeenkomstig artikel 1, §1, van toepassing op de werknemers en de werkgevers die door een arbeidsovereenkomst zijn verbonden (zie de artikelen 1, §1 en 2, §1, eerste lid, Algemene Beginselenwet Sociale Zekerheid).

500 **2./** Overeenkomstig artikel 2, §1, 1° van de RSZ-wet kan de Koning, onder de voorwaarden die hij bepaalt, de toepassing van de RSZ-wet uitbreiden tot de personen die, zonder door een arbeidsovereenkomst te zijn verbonden, tegen loon arbeidsprestaties verrichten onder het gezag van een andere persoon of die een arbeid verrichten in gelijkaardige voorwaarden, als die van een
505 arbeidsovereenkomst (zie ook artikel 2, §1, eerste lid, 1° Algemene Beginselenwet Sociale Zekerheid).

In toepassing van deze bepaling heeft de Koning in
510 artikel 3, 5°bis, van het Uitvoeringsbesluit RSZ-wet, de toepassing van de RSZ-wet verruimt tot: *«de personen die vervoer van personen verrichten dat hen wordt toevertrouwd door een onderneming, door middel van voertuigen waarvan zij geen eigenaar zijn of waarvan de
515 aankoop gefinancierd of de financiering gewaarborgd wordt door de ondernemer, of aan wie een onderneming diensten verleent in verband met het hun opgedragen vervoer, alsmede tot die ondernemers»*.

520 **3./** Het begrip «*onderneming*» en «*ondernemer*» in de zin van voormeld artikel 3, 5°bis, wordt niet gedefinieerd in die bepaling en dient bijgevolg binnen de context van de RSZ-wet te worden uitgelegd.

525 In die context geldt als uitgangspunt dat de RSZ-wet toepassing vindt op de werknemers en de werkgevers die krachtens een arbeidsovereenkomst zijn verbonden.

530 De werkgever wordt in de RSZ-wet omschreven als de (rechts)persoon die verbonden is met de werknemer door de arbeidsovereenkomst of door de overeenkomst die daarmee gelijkgesteld wordt (zie de artikelen 1, §1, RSZ-wet en 1, §1 Algemene beginselenwet sociale zekerheid).

535 Waar de toepassing van de RSZ-wet aldus gestoeld is op de arbeidsovereenkomst, dient voor de toepassing van deze wet het werkgeversbegrip in aanmerking te worden genomen dat van toepassing is in het arbeidsovereenkomstenrecht.
540

De werkgever is derhalve de juridische entiteit met wie de werknemer heeft gecontracteerd en de arbeidsovereenkomst heeft afgesloten (artikelen 2 en 3 van de
545 Arbeidsovereenkomstenwet).

De rechten en verplichtingen inzake de sociale zekerheid, zoals de bijdrageplicht, moeten worden vastgeknoopt aan de juridische entiteit die de werkgever uitmaakt en niet aan de onderneming die hij uitbaat. Voor
550 de toepassing van de RSZ-wet is bijgevolg enkel de juridische werkgever relevant.

4./ Binnen de context van de RSZ-wet valt de notie van «*onderneming*» of «*ondernemer*» in de zin van artikel 3, 5°bis, van het Uitvoeringsbesluit RSZ-wet, derhalve samen met het wettelijk begrip werkgever in de zin van de artikelen 1 van de RSZ-wet, 1, §1 van de Algemene beginselenwet sociale zekerheid en 2 en 3 van de Arbeidsovereenkomstenwet.
560

Een «*onderneming*» of «*ondernemer*» is aldus de natuurlijke of rechtspersoon die de vervoersopdrachten toevertrouwt aan de vervoerders en die op grond van artikel 3, 5°bis, wordt gelijkgesteld met de juridische werkgever van die vervoerders in de zin van de artikelen 1 van de RSZ-wet en 1, §1 van de Algemene beginselenwet sociale zekerheid.
565

Het begrip «*onderneming*» of «*ondernemer*» in de zin van artikel 3, 5°bis, viseert bijgevolg niet de economische of commerciële ontplooiing van een vervoersactiviteit als dusdanig, maar doelt op de activiteit die door deze onderneming of ondernemer wordt verricht, met name het vervoer van personen.
570
575

Waar artikel 3, 5°bis, tot doel heeft de arbeidsbetrekkingen tussen vervoerders en de onderneming die hen vervoersopdrachten toevertrouwt gelijk te stellen met die van een arbeidsovereenkomst en de vervoerders aldus dezelfde sociale bescherming als werknemers wenst te bieden, zou het tegen de wil ingaan van de regelgever om het toepassingsgebied van deze uitbreidingsbepaling te beperken tot enkel de ondernemingen die een economische activiteit ontplooien.
580
585

5./ Anders dan het bestreden arrest aanneemt, is de bedoelde uitbreidingsbepaling derhalve ook van toepassing op de vervoerders van personen, zoals ambulanciers en hun begeleiders, die werken voor erkende ambulancediensten die de rechtsvorm van een vzw hebben aangenomen,
590

ook indien de activiteit die de vzw ontplooit niet als een economische activiteit kan worden beschouwd.

595 Het bestreden arrest oordeelt bijgevolg onterecht:

- dat het begrip «*onderneming*» in de zin van artikel 3, 5°bis, is te definiëren als zijnde «een natuurlijke of een rechtspersoon die een economische activiteit ontplooit» (p.11, voorlaatste alinea);
- 600 - «*dat er geen sprake kan zijn van een onderneming wanneer een entiteit voor de geleverde goederen of diensten niet in staat is om ene tegenprestatie te bepalen waardoor de onderneming 'break even' kan eindigen*» (p.13, onderaan - p.14, bovenaan);
- 605 - «*dat de activiteit die (verweerster) ontplooit niet als een economische activiteit kan worden beschouwd, zodat zij om die reden niet als een 'ondernemer' kan worden opgevat*» (p.14, laatste alinea);
- 610 - dat «*de diensten die (verweerster) verplicht moet leveren (...) op een door de overheid getarifeerde wijze (worden) vergoed. De (verweerster) is derhalve niet bij machte vrijelijk een prijs te zetten die haar zou toelaten het financiële risico, eigen aan de activiteit te dekken*», meer bepaald wordt de
- 615 betaling van de ritten van de ambulancediensten geregeld door artikel 1 van het KB van 7 april 1995, genomen in uitvoering van artikel 3ter van de Wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening (p.14, eerste en tweede alinea);
- 620 - «*de regel van artikel 3, 5°bis, van het uitvoeringsbesluit is niet gemaakt voor de ambulanciers en hun begeleiders van het dringend ziekenvervoer en kan er niet worden op toegepast. Immers indien deze categorie wel onder de toepassing van dit artikel zou ressorteren dan wordt het ziekenvervoer onbetaalbaar, iets wat de overheid precies wou vermijden*»(p.16, tweede alinea).

630 Het loutere feit dat het ziekenvervoer onbetaalbaar zou worden indien de ambulanciers en hun begeleiders, die veelal vrijwilligers zijn, op grond van artikel 3, 5°bis, aan de RSZ-wet zouden worden onderworpen, be-
 635 treft een maatschappelijke afweging die op zich de toepassing van deze wettelijke bepaling niet kan uitsluiten.

640 **6./** Hieruit volgt dat het bestreden arrest, **eerste onderdeel**, niet wettig heeft beslist dat het begrip «*onderneming*» of «*ondernemer*» in de zin van artikel 3, 5°bis, een economische invulling moet krijgen, zijnde

«een natuurlijke of een rechtspersoon die een economische activiteit ontplooit», terwijl voormeld begrip enkel doelt op de juridische entiteit die wordt gelijkgesteld met de werkgever van de vervoerders waarbij het ontplooiën van een economische activiteit geen voorwaarde is voor de kwalificatie van «onderneming» of «ondernemer» in de zin van artikel 3, 5°bis, mitsdien niet wettig heeft beslist dat aangezien de activiteiten die verweerster ontplooit niet als een economische activiteit kunnen worden beschouwd verweerster om die reden niet als een «onderneming» of «ondernemer» in de zin van dat artikel kan worden beschouwd (schending van de artikelen 1, §1, en 2, §1, 1° RSZ-wet, 1, §1 en 2, §1, eerste lid, 1°, Algemene beginselenwet sociale zekerheid, 3, 5°bis, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet, 2 en 3 van de Arbeidsovereenkomstenwet).

7./ Het loutere feit dat verweerster, als erkende ambulancedienst, wettelijk verplicht is zijn diensten te verlenen en niet zelf de prijs kan bepalen van haar prestaties, verhindert bovendien niet dat er sprake kan zijn van een economische activiteit.

Eenheden die diensten voor vervoer van spoedgevallen en ziekenvervoer verrichten, kunnen, ongeacht hun rechtsvorm en de wijze waarop ze worden gefinancierd, en ongeacht het feit dat de prijsvorming wettelijk is gereguleerd, als ondernemingen worden gekwalificeerd die economische activiteiten verrichten.

Zelfs wanneer die eenheden niet bij machte zijn vrijelijk een prijs te zetten die haar zou toelaten het financiële risico, eigen aan de activiteit te dekken en "break even" te werken, kunnen deze eenheden als ondernemingen worden gekwalificeerd die economische activiteit ontplooiën, bestaande uit het ziekenvervoer.

Het is immers de aard van de activiteit die bepaalt of er sprake kan zijn van een economische activiteit en niet de wijze van prijsvorming.

Voor de toepassing van artikel 3, 5°bis Uitvoeringsbesluit RSZ-wet is niet vereist dat de «onderneming» voor de geleverde diensten in staat is om zelf een tegenprestatie te bepalen waardoor de onderneming «breakeven» kan eindigen. De kwalificatie van «onderneming» hangt niet van die voorwaarde af.

8./ Hieruit volgt dat het bestreden arrest, **tweede onderdeel**, niet wettig, op grond van de sub 5 aangehaalde overwegingen i.v.m. de wettelijk gereguleerde

695 prijsvorming voor het ziekenvervoer, heeft beslist dat
 de activiteit die verweerster ontplooit niet als een
 economische activiteit kan worden beschouwd en verweer-
 ster om die reden niet als een onderneming of onderne-
 mer in de zin van artikel 3, 5°bis, kan worden opgevat
 700 (schending van de artikelen 1, §1, en 2, §1, 1° RSZ-
 wet, 1, §1 en 2, §1, eerste lid, 1°, Algemene beginse-
 lenwet sociale zekerheid, 3, 5°bis, Uitvoeringsbesluit
 RSZ-wet, 2 en 3 van de Arbeidsovereenkomstenwet).

TOELICHTING

705

1./ Het begrip «*onderneming*» of «*ondernemer*» wordt niet
 gedefinieerd in het Uitvoeringsbesluit RSZ-wet, noch in
 de RSZ-wet.

710

Het «*ondernemingsbegrip*» is, zelfs binnen één
 rechtstak, zelden eenduidig:

715

« *Het begrip heeft zowel een institutionele als een
 functionele dimensie en verschijnt afhankelijk van
 de context onder meer als plaats waar bedrijvigheid
 plaatsvindt, als verzameling van belangen van ver-
 schillende stakeholders, al dan niet met vennoot-
 schapsvorm of met rechtspersoonlijkheid, of nog als
 werkgever of diens economische activiteit. Transpo-
 sitie van definities van één domein naar een ander
 blijkt veelal onmogelijk*» (BALLON, G., Handels- en
 720 economisch recht, in Beginselen van Belgisch recht,
 dl.II, Vol.A, Mechelen, Kluwer, 2011, 274).

725

Het begrip «*onderneming*» in de zin van artikel 3,
 5°, van het Uitvoeringsbesluit RSZ-wet, moet derhalve,
 vóór alles, binnen de context van de RSZ-wet worden
 uitgelegd.

730

2./ In de RSZ-wet geldt als uitgangspunt dat de RSZ-wet
 toepassing vindt op de werknemers en de werkgevers die
 door een arbeidsovereenkomst zijn verbonden.

735

Waar de toepassing van de RSZ-wet aldus gestoeld is
 op de arbeidsovereenkomst (Cass., 3 mei 2004, A.C.,
 2004, nr.234), dient voor de toepassing van deze wet
 het werkgeversbegrip in aanmerking te worden genomen
 dat van toepassing is in het arbeidsovereenkomsten-
 recht.

740

In het arbeidsovereenkomstenrecht slaat de term
 werkgever in beginsel op de juridische entiteit, dit is
 de natuurlijke of rechtspersoon met wie de werknemer
 heeft gecontracteerd en een arbeidsovereenkomst heeft

745 afgesloten. Waar een onderneming een drievoudige vorm
kan aannemen, te weten een juridische, een economische
en een technische, waarbij het bedrijf de technische
eenheid vormt, de onderneming de economische en de
750 werkgever de juridische, sociaalrechtelijke eenheid, is
het voor de toepassing van de RSZ-wet derhalve de juri-
dische entiteit die het aanknopingspunt zal vormen
(conclusies van voormalig Proc.-gen., toen Adv.-gen,
LENAERTS, H., bij Cass., 1 april 1985, A.C., 1984-85,
nr.460).

755 De rechten en verplichtingen inzake de sociale ze-
kerheid, zoals de bijdrageplicht, kunnen inderdaad en-
kel worden vastgeknoopt aan de juridische entiteit die
de werkgever uitmaakt en niet aan de onderneming die
760 hij uitbaat zodat voor de toepassing van de RSZ-wet
derhalve enkel de juridische werkgever relevant is.

De werkgever wordt in de RSZ-wet dan ook omschreven
als de (rechts)persoon die verbonden is met de werkne-
765 mer door de arbeidsovereenkomst of door de overeenkomst
die daarmee gelijkgesteld wordt (artikelen 1, §1 RSZ-
wet en 1, §1 van de Algemene beginselenwet sociale ze-
kerheid).

770 Zo oordeelde Uw Hof bijvoorbeeld in een arrest van
6 september 2005 dat voor de toepassing van de wet van
24 juli 1987 over de tijdelijke arbeid, de uitzendar-
beid en het ter beschikking stellen van werknemers ten
behoefte van gebruikers, de term werkgever in zijn juri-
775 dische betekenis moet worden gebruikt. (Cass., 6 sep-
tember 2005, A.C., 2005, nr.412; zie ook Cass., 10
maart 2008, A.C., 2008, S.06.0061.N, m.b.t. de term
«werkgever» in de zin van de Wet van 26 juli 1996 tot
bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve
780 vrijwaring van het concurrentievermogen).

Bij gebreke aan enige wettelijke invulling van de
notie onderneming of ondernemer in het Uitvoeringsbe-
785 sluit RSZ-wet, moet derhalve worden aangenomen dat deze
notie samenvalt met het wettelijk begrip werkgever in
de zin van artikel 1 RSZ-wet, zijnde de juridische
werkgever.

Op die wijze blijft de betekenis van de term onder-
790 neming ook volledig binnen de context van de RSZ-wet
zelf (zie in die zin m.b.t. de notie «*onderneming*» in
de zin van artikel 45 RSZ-wet: MAGERMAN, K., «Artikel
45 van de RSZ-wet: een relevante bepaling in het anti-
discriminatie-discours», T.S.R., 2011, 70; STEVENS, Y.
795 en VAN BUGGENHOUT, B., «Categoriale selectiviteit in

aanvullende werknemerspensioenen», A.J.T., 1998-99, 477: «het aanknopingspunt van artikel 45 lijkt ons in eerste instantie de werkgever en niet de onderneming»).

800 3./ Waar artikel 3, 5°, van het Uitvoeringsbesluit RSZ-wet tot doel heeft de arbeidsbetrekkingen tussen vervoerders en de onderneming gelijk te stellen met die van een arbeidsovereenkomst en de vervoerders dezelfde sociale bescherming als werknemers te geven, kan het
805 niet de bedoeling zijn geweest van de regelgever om met de term onderneming het toepassingsgebied van deze uitbreidingsbepaling te beperken tot enkel die ondernemingen die een economische activiteit ontplooien.

810 Men kan bezwaarlijk de beoogde sociale bescherming ontzeggen aan vervoerders om reden dat zij hun opdrachten krijgen van een vzw die geen economische activiteit ontplooit omdat ze niet in staat is om «*breakeven*» te werken, laat staan winstgevend. De sociale bescherming
815 van een vervoerder die opdrachten krijgt van een dergelijke vzw is even behartigenswaardig als de bescherming van een vervoerder die werkt voor een economische of commerciële onderneming. De gelijkstelling in artikel 3, 5°, beoogt de door de RSZ-wet geboden bescherming
820 toe te kennen aan personen die normaal niet onder haar toepassingsgebied ressorteren, en dit ongeacht de rechtsvorm van de opdrachtgever.

Onder «*onderneming*» in de zin van artikel 3, 5°, dient derhalve te worden verstaan de natuurlijke of rechtspersoon die de vervoersopdrachten geeft aan de vervoerders en die op grond van deze bepaling wordt gelijkgesteld met de juridische werkgever van die vervoerders in de zin van artikel 1 RSZ-wet.

830 Het begrip «*onderneming*» in de zin van artikel 3, 5°, staat dan veeleer in verband met de activiteit die wordt verricht, met name het vervoer van personen of goederen (zie VAN DALE waar bij het begrip onderneming
835 sprake is van : «*bedrijf dat zich het vervoer van reizigers en goederen ten doel stelt; meest in samenst. : auto- bus-, scheepvaartonderneming*»), dan dat dit begrip doelt op de economische of commerciële ontplooiing van die activiteit.

840 4./ Het loutere feit dat verweerster niet in staat is de prijs te bepalen van haar prestaties waardoor de onderneming «*breakeven*» kan eindigen, kan bovendien niet verhinderen dat er sprake kan zijn van een economische
845 activiteit.

850 In dat verband kan worden verwezen naar het arrest
Ambulanz Glöckner van het Hof van Justitie van de Euro-
pese Unie (25 oktober 2001, C-475/99) waarin werd be-
slist dat, voor de toepassing van de mededingingsre-
gels, eenheden die diensten voor vervoer van spoedge-
vallen en ziekenvervoer verrichten, ongeacht hun
rechtsvorm en de wijze waarop ze worden gefinancierd,
855 als ondernemingen moeten worden gekwalificeerd die eco-
nomische activiteiten verrichten.

Het bestreden arrest heeft bijgevolg niet wettig
beslist dat de activiteiten die verweerster ontplooit
niet als een economische activiteit kunnen worden be-
860 schouwd en verweerster om die reden niet als een onder-
neming of ondernemer in de zin van artikel 3, 5°bis,
kan worden opgevat.

OM DEZE REDENEN,

865 besluit voor eiser ondergetekende advocaat bij het
Hof van Cassatie, dat het U behage, Hooggeachte Dames
en Heren, het bestreden arrest te vernietigen, de zaak
en partijen te verwijzen naar een ander arbeidshof,
870 kosten als naar recht.

Bijlage

875 **1./** Exploot van betekening van 31 januari 2014 van het
bestreden arrest waarin verweerster keuze van
woonst doet bij gerechtsdeurwaarder Tom VAN HOVE, plaats-
vervangend gerechtsdeurwaarder in vervanging van
880 Stefaan VAN MEERBEEK, gerechtsdeurwaarder, met kan-
toor te 1800 Vilvoorde, Etienne Blondieaustraet,
27/0/1,

Brussel, 23 april 2014

885 Antoine DE BRUYN,